

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20.12.2016, sp. zn. 1 VSPH 1594/2016, ECLI:CZ:VSPH:2016:1.VSPH.1594.2016.1

Číslo: 124/2018

Právní věta:

Poté, co insolvenční soud rozhodne podle návrhu dlužníka o přeměně reorganizace v konkurs [§ 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona], je zpětvzetí takového návrhu dlužníkem neúčinné.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 20.12.2016

Spisová značka: 1 VSPH 1594/2016

Číslo rozhodnutí: 124

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Reorganizace

Předpisy: § 363 odst. 1 písm. a) IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze odmítl odvolání dlužníka, vyslovil, že zpětvzetí návrhu dlužníka na přeměnu reorganizace v konkurs není účinné, v bodu T. výroku potvrdil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2016, sp. zn. MSPH 59 INS 26062/2015-B, a ve výroku bod TT. téhož usnesení je změnil tak, že se rozhodnutí o prohlášení konkursu nevydává.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze usnesením z 21. 7. 2016 v bodu I. výroku přeměnil reorganizaci dlužníka S. M. (CZECH), a. s. v konkurs a v bodu II. výroku prohlásil konkurs na majetek dlužníka. V bodech III. a IV výroku vyslovil, že insolvenčním správcem zůstává AS Ž., v. o. s. a že účinky prohlášení konkursu nastávají dne 21. 7. 2016 ve 14:20 hod. V bodu V. výroku soud uložil insolvenčnímu správci informovat o své činnosti a stavu insolvenčního řízení soud a věřitelský orgán, a to každé 3 měsíce vždy k 5. dni nového čtvrtletí.

2. V odůvodnění usnesení bodů I. a II. výroku soud uvedl, že usnesením č. j. MSPH 59 INS 26062/2015-A-21 z 3. 2. 2016 zjistil úpadek dlužníka a ustanovil insolvenčního správce. Usnesením z 12. 7. 2016 na č. d. B-41 byla povolena reorganizace na základě návrhu dlužníka a „hlasování schůze

věřitelů“ svolané za účelem rozhodnutí o způsobu řešení úpadku, která se konala dne 11. 7. 2016. Podáním z 15. 7. 2016, doručeným soudu téhož dne, dlužník navrhl přeměnu reorganizace v konkurs, neboť jeho finanční situace nedovoluje udržet provoz podniku a dlužník není schopen zajistit výplatu mezd zaměstnancům. Podáním z 20. 7. 2016 věřitel č. 24 S. M. (HONG KONG) LIMITED navrhl, aby soud nepřihlédl k návrhu dlužníka nebo jej zamítl, neboť věřitelský výbor dne 18. 7. 2016 na své schůzi odvolal statutární orgán dlužníka a zvolil nový. Podle názoru věřitele dlužník, kterému bylo odebráno přednostní právo sestavit reorganizační plán, již nemůže navrhnout přeměnu reorganizace v konkurs.

3. Soud odkázal na § 363 odst. 1 a § 333 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona a dále na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze č. j. KSUL 45 INS 798/2009, 3 VSPH 1229/2010-B-85 z 9. 2. 2011 a učinil závěr, že po povolení reorganizace na návrh dlužníka a před schválením reorganizačního plánu soud musí k návrhu dlužníka bez jednání rozhodnout o přeměně reorganizace v konkurs. Jménem dlužníka navrhl přeměnu předseda představenstva Q. H., který byl oprávněn jednat za dlužníka samostatně. Okolnost, že dlužník neměl přednostní právo sestavit reorganizační plán, neměla vliv na právo dlužníka navrhnout přeměnu reorganizace v konkurs. Soud proto rozhodl dle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona.

II.

Odvolání a vyjádření k němu

4. Dlužník napadl body I. a II. výroku usnesení včas podaným odvoláním, ve kterém navrhl dotčenou část rozhodnutí změnit tak, že se reorganizace nepřeměňuje v konkurs. Odvolání odůvodnil tím, že návrh dlužníka na přeměnu reorganizace v konkurs, byl podán panem Q. H., který v době uvedeného procesního úkonu již nebyl způsobilým k jednání za dlužníka ve smyslu § 21 odst. 1 písm. a) a odst. 4 o. s. ř. Ještě na schůzi věřitelů dne 11. 7. 2016 p. Q. H. byl pro reorganizaci a neměl v úmyslu vzít zpět svůj návrh na reorganizaci. Nicméně dlužníkovi bylo odňato právo sestavit reorganizační plán podle § 339 odst. 3 insolvenčního zákona a bylo patrné, že věřitelský výbor může odvolat p. Q. H. z funkce místopředsedy představenstva dle § 333 odst. 2 druhé věty insolvenčního zákona a nové představenstvo může přezkoumat předchozí úkony ve funkci p. Q. H. Věřitelský výbor byl svolán na 18. 7. 2016 a návrh p. Q. H. byl podán 1 pracovní den před schůzí věřitelského výboru a pouze 4. pracovní den po schválení reorganizace. Z uvedené časové souslednosti je zřejmé, že návrh p. Q. H. na přeměnu reorganizace v konkurs byl účelový, přičemž zájmy dlužníka a za něho jednajícího p. Q. H. byly v příkrém rozporu – dlužník měl a má zájem jako podnikatel na zachování způsobu řešení úpadku formou reorganizace, která pro dlužníka znamená zachování dalšího provozu. Uvedený návrh p. Q. H. byl učiněn svévolně bez projevené vůle představenstva – není dostupné žádné rozhodnutí představenstva k tomuto návrhu.

5. Podle názoru dlužníka je namístě vykládat § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona restriktivně, a to tak, že se toto ustanovení nevztahuje na případy, kdy dlužník podal návrh na přeměnu reorganizace v konkurs, nicméně následně bylo dlužníkovi odňato přednostní právo sestavit reorganizační plán.

6. Odvolání proti bodům I. a II. výroku usnesení podal včas i věřitelský výbor, který navrhl dotčenou část rozhodnutí změnit tak, že se reorganizace nepřeměňuje na konkurs. Odvolání odůvodnil po obsahové stránce týmiž argumenty jako dlužník a dále doplnil, že p. Q. H. učinil svůj návrh též s úmyslem znemožnit věřiteli č. 25 sestavit reorganizační plán za stavu, kdy dlužníkovi bylo toto jeho právo odňato dle § 339 odst. 3 insolvenčního zákona. Svým návrhem dle § 363 odst. 1 insolvenčního zákona p. Q. H. zneužil právo ve snaze poškodit přihlášené věřitele a i samotného dlužníka. V případě odnětí dlužníkova práva sestavit reorganizační plán již dlužník nemůže využít práva podle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, neboť by v podstatě byl takový návrh dlužníka zpětvzetím návrhu na povolení reorganizace, což je po povolení reorganizace nepřípustné dle § 322 odst. 1

insolvenčního zákona.

7. Podáním ze 7. 9. 2016 (č. d. B-84) vzal dlužník zpět svůj návrh na přeměnu reorganizace v konkurs. Své zpětvzetí návrhu odůvodnil odkazem na ustanovení § 96 odst. 1 o. s. ř., které je dle § 7 insolvenčního zákona v této věci aplikovatelné. Vzhledem k učiněnému zpětvzetí dlužník navrhl rozhodnout dle § 222a odst. 1 o. s. ř., tj. zrušit napadené rozhodnutí soudu prvního stupně a dále zastavit řízení o návrhu dlužníka na přeměnu reorganizace v konkurs.

III.

Důvodnost odvolání

8. Odvolací soud se nejdříve zabýval odvoláním dlužníka. Bez nařízení jednání (§ 94 odst. 2 písm. c) zákona č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení, dále jen insolvenčního zákona) dospěl k závěru, že odvolání bylo podáno někým, kdo k odvolání nebyl oprávněn.

9. Podle § 201 o. s. ř. může účastník napadnout rozhodnutí soudu prvního stupně odvoláním, pokud to zákon nevyklučuje. Odvolací soud dodává, že ve smyslu tohoto ustanovení je odvoláním pouze takové podání odvolatele, které směřuje proti rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o jeho právech a povinnostech a jednalo se o rozhodnutí v jeho neprospěch. V dané věci nebylo rozhodnuto v neprospěch dlužníka, naopak jeho návrhu na přeměnu reorganizace v konkurs bylo plně vyhověno. Odvolatel není z uvedeného důvodu v této věci osobou subjektivně oprávněnou podat odvolání. Odvolací soud proto podle § 218 písm. b) o. s. ř. odvolání dlužníka odmítl.

10. Odvolací soud se dále zabýval zpětvzetím návrhu dlužníka na přeměnu reorganizace v konkurs (podání ze 7. 9. 2016 na č. d. B-84) a dospěl k závěru, že v tomto stadiu insolvenčního řízení již k tomuto návrhu nelze z níže uvedených důvodů přihlídnout.

11. Návrh dlužníka na přeměnu reorganizace v konkurs je návrhem ve věci samé (usnesení vydané soudem dle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona je rozhodnutím ve věci samé) a na tento návrh se přiměřeně dle § 7 insolvenčního zákona použije ustanovení § 96 o. s. ř., nicméně s přihlídnutím ke koncepci insolvenčního zákona vyjádřené zejména v § 322 insolvenčního zákona.

12. Podle § 322 odst. 1 insolvenčního zákona Osoba, která podala návrh na povolení reorganizace, jej může vzít zpět do doby, než insolvenční soud reorganizaci povolí nebo o podaném návrhu jinak rozhodne. Podle odst. 2 Zpětvzetí návrhu na povolení reorganizace vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, které se doručuje osobě, která návrh podala, dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru; odvolání proti němu není přípustné. Po vydání tohoto rozhodnutí insolvenční soud nepokračuje v projednání reorganizace. Podle odst. 3 Byl-li návrh na povolení reorganizace vzat zpět až poté, co o něm bylo rozhodnuto, insolvenční soud rozhodne, že zpětvzetí není účinné; toto rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné, se doručuje osobě, která návrh podala, dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru.

13. Jak je z uvedeného ustanovení insolvenčního zákona zřejmé, osoba, která podala návrh na povolení reorganizace, jej může vzít zpět pouze do rozhodnutí soudu o tomto návrhu. Nicméně je skutečností, že insolvenční zákon umožňuje dlužníkovi (byl-li dlužník navrhovatelem povolení reorganizace, přičemž soud takovému návrhu vyhověl), aby po povolení reorganizace navrhl přeměnu reorganizace v konkurs, čímž dosáhne v podstatě téhož, jako při zpětvzetí návrhu na povolení reorganizace, neboť soud je povinen takovému návrhu na přeměnu vyhovět dle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona. Vzhledem k podmínkám, které v § 322 zákona omezují možnost navrhovatele vzít zpět svůj návrh na povolení reorganizace, je namístě i u návrhu dlužníka na přeměnu reorganizace v konkurs vykládat možnost zpětvzetí takového návrhu spíše restriktivně, a to v intencích právní úpravy obsažené v uvedeném ustanovení. Odvolací soud je proto názoru, že vzal-li

dlužník zpět svůj návrh na přeměnu reorganizace v konkurs až po rozhodnutí soudu o tomto návrhu, kterým dle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona vyhověl návrhu dlužníka, nemá takové zpětvzetí návrhu žádné právní účinky.

14. Odvolací soud poukazuje i na to, že by bylo v rozporu s principem rychlého uspokojení věřitelů, obsaženým v § 5 písm. a) insolvenčního zákona, pokud by dlužník měl možnost po rozhodnutí soudu dle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, kterým by k návrhu dlužníka byla povolena přeměna reorganizace v konkurs, vzít účinně svůj návrh zpět před nabytím právní moci uvedeného rozhodnutí soudu dle § 96 odst. 2 druhé věty o. s. ř. a po zrušení rozhodnutí soudem prvního stupně by dlužník mohl znovu podat identický návrh, kterému by soud musel opět vyhovět dle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona. S ohledem na zásady insolvenčního řízení nelze tuto „procesní nekonečnou smyčku“ připustit.

15. Vzhledem k uvedenému závěru odvolací soud analogicky dle § 322 odst. 3 insolvenčního zákona shledal, že zpětvzetí návrhu dlužníka, učiněné podáním ze 7. 9. 2016 (č. d. B-84), není účinné a v souladu s tímto právním hodnocením rozhodl.

16. Odvolací soud se dále zabýval odvoláním věřitelského výboru, který je objektivně i subjektivně oprávněn podat odvolání (viz § 363 odst. 2 insolvenčního zákona). Bez nařízení jednání (§ 94 odst. 2 písm. c) insolvenčního zákona) odvolací soud přezkoumal napadenou část usnesení soudu prvního stupně, tj. body I. a II. výroku, podle § 7 insolvenčního zákona a § 212 o. s. ř. a neshledal odvolání věřitelského výboru důvodným.

17. Je správný závěr soudu prvního stupně, že navrhne-li dlužník přeměnu reorganizace v konkurs, a to po povolení reorganizace na návrh dlužníka a před schválením reorganizačního plánu (což je procesní stav předmětného insolvenčního řízení), soud musí tomuto návrhu dlužníka vyhovět bez toho, že by věcně přezkoumával důvody, které dlužníka vedly k podání návrhu.

18. Pokud chtěl některý z přihlášených věřitelů tomuto postupu dlužníka zabránit, nic mu nebránilo podat též návrh na povolení reorganizace a tím dle § 321 insolvenčního zákona přistoupit k řízení, jehož předmětem je reorganizace. V takovém případě by návrh samotného dlužníka na přeměnu reorganizace v konkurs nemohl vyvolat postup insolvenčního soudu dle § 363 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona. Odvolací soud dodává, že souhlas některých věřitelů s reorganizací, vyslovený na první schůzi věřitelů dne 25. 4. 2016 nebyl návrhem na povolení reorganizace (neměl náležitosti tohoto návrhu dle § 319 odst. 3 insolvenčního zákona) a navíc nepochybně nebyla splněna podmínka daná v § 318 odst. 1 druhé věty insolvenčního zákona, podle které návrh na povolení reorganizace bylo nutno podat nejpozději 10 dní před první schůzí věřitelů, která se konala po rozhodnutí o úpadku.

19. Vzhledem k nemožnosti přezkoumávat důvody, které dlužníka vedly k podání návrhu na přeměnu reorganizace v konkurs, není možné se zabývat motivací osoby, jednající za dlužníka, co svým návrhem sledovala a následně analyzovat, zda tento úmysl je v souladu se zájmy dlužníka.

20. S ohledem na uvedené závěry soud prvního stupně postupoval po právu, když podle § 363 odst. 1 insolvenčního zákona na základě návrhu dlužníka přeměnil reorganizaci dlužníka v konkurs. Odvolací soud proto v souladu s § 219 o. s. ř. potvrdil bod I. výroku usnesení jako věcně správný.

21. Bod II. výroku shledal odvolací soud nadbytečným, neboť již tím, že reorganizace byla přeměněna v konkurs (bod I. výroku) byl tímto konkurs prohlášen a nebylo potřeba tak činit dalším samostatným výrokem. Odvolací soud proto toto rozhodnutí odstranil způsobem uvedeným ve výroku svého usnesení.